

- (3) Vrijednosni papiri, plemeniti metali i druge dragocjenosti, kao i novac koji stranka povjeri notar na čuvanje ne mogu biti predmet prinudne ovrhe protiv notara.
- (4) Poseban račun iz stavka (2) ovoga članka notar može koristiti i za transakciju novca sa računa jedne stranke na račun druge stranke iz ugovora kod teretnih pravnih poslova.
- (5) U slučaju iz stavka (4) ovoga članka, u ugovoru mora točno biti naznačen račun druge stranke na koji notar ima obvezu izvršiti uplatu nakon isteka roka ili ispunjenja uvjeta koji je označen u ugovoru.
- (6) Vrijednosne papire, plemenite metale i druge dragocjenosti iz stavka (1) ovoga članka notar predaje bez odgađanja nadležnom organu ili osobi kojoj se trebaju predati, nakon što se utvrdi njen identitet, a primatelj će prijem potvrditi na spisu ili u depozitnoj knjizi.
- (7) Novac iz stavka (2) ovoga članka notar bez odgađanja polaže na žiro račun ili tekući račun nadležnog organa ili osobe kojoj se treba predati nakon što utvrdi njen identitet.

Članak 106. **(Obveza vraćanja)**

- (1) Ako notar ne može izvršiti predaju u određenom roku, može po proteku tog roka, a ako rok nije određen, najkasnije u roku od 15 dana od dana preuzimanja, bez odgađanja vratiti stranci preuzete vrijednosti ili, ako to nije moguće, može ih predati nadležnom sudu na čuvanje i o tome obavijestiti predavatelja preporučenim pismom ili na drugi vjerodostojan način.
- (2) Depozit učinjen kod notara ima djelovanje sudskog depozita.
- (3) Odredbe čl. 103. do 105. ovoga zakona primjenjuju se na odgovarajući način i u slučaju u kome notar kao sudski povjerenik preuzme ostavinske isprave, novac, vrijednosne papire ili dragocjenosti.

POGLAVLJE VII. **POSLOVNE KNJIGE NOTARA I ČUVANJE ISPRAVA I SPISA**

Članak 107. **(Poslovne knjige i notarski spisi)**

- (1) Notar vodi sljedeće poslovne knjige:
  - a) opći poslovni upisnik u koji se upisuju svi notarski izvornici, potvrde privatnih isprava - solemnizacija, notarske potvrde i notarske ovjere,
  - b) imenik osoba koje su pred notarom predale neko raspolaganje za slučaj smrti sa oznakom broja spisa,
  - c) depozitnu knjigu o preuzetom i izdanom tuđem novcu, vrijednosnim papirima i dragocjenostima, u koju se, pored točne oznake preuzetog depozita treba unijeti ime i adresa deponenta te onoga kome se predmet treba predati,
  - d) upisnik poslova koje je sud ili neki drugi organ vlasti povjerio notar, sa abecednim imenikom,
  - e) zajednički abecedni imenik stranaka za njegove upisnike, te za depozitnu knjigu.

- (2) Nakon upisa posla u odgovarajuću poslovnu knjigu, notar formira notarski spis sukladno propisu iz stavka (3) ovoga članka.
- (3) Forma, sadržaj, obrasci i način vođenja poslovnih knjiga iz stavka (1) ovoga članka propisuju se uputstvom o vođenju poslovnih knjiga i načinu formiranja i arhiviranja spisa koje donosi Notarska komora.

Članak 108.
(Obveza čuvanja notarskih isprava)

Notar je dužan sve notarske isprave koje je sam sačinio, kao i isprave koje je preuzeo na čuvanje, držati zaključane, odvojeno od drugih spisa.

Članak 109.
(Obveza predaje)

- (1) Ako notaru prestaje služba, prvi radni dan nakon prestanka službe notara, notarski spisi, poslovne knjige i sva druga dokumentacija predaje se u depozit kantonalnom arhivu, a pečate, štambilje, novac i vrijednosne papire preuzima na čuvanje Notarska komora.
- (2) Vlada kantona dužna je osigurati prostorno tehničke i materijalne uvjete za predaju i čuvanje dokumentacije iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Notar je dužan prije primopredaje pripremiti arhivsku građu notara sukladno propisima kojima se uređuje arhivska djelatnost i dostaviti kantonalnom ministarstvu arhivsku knjigu notara da bi se uputila kantonalnom arhivu na odobrenje.
- (4) Dokumentaciju i predmete iz stavka (1) ovoga članka zapisnički preuzima povjerenstvo koje rješenjem imenuje kantonalni ministar, a koje čini po jedan član iz kantonalnog ministarstva, kantonalnog arhiva i Notarske komore.
- (5) Ukoliko je potrebno izvršiti pregled i popis arhivske građe notara koja se predaje, kantonalni ministar rješenjem imenuje posebno povjerenstvo koje čine po jedan član iz kantonalnog ministarstva, kantonalnog arhiva i Notarske komore.
- (6) Po preuzimanju dokumentacije od povjerenstva iz stavka (3) ovoga članka, Notarska komora određuje mjesto čuvanja pečata, štambilja, novca i vrijednosnih papira, kao i osobu koja će biti ovlaštena da postupa po spisima iz arhivske građe notara kojem prestaje služba.
- (7) Postupak i način preuzimanja i čuvanja notarskih spisa, poslovnih knjiga i druge dokumentacije iz stavka (1) ovoga članka vrši se sukladno propisima kojima se uređuje arhivska djelatnost.
- (8) Postupak i način postupanja s pečatima, štambiljima, novcem i vrijednosnim papirima iz stavka (1) ovoga članka i arhivskom građom notara kojem je prestala služba notara, propisuje Notarska komora uz prethodnu suglasnost federalnog ministra.
- (9) Troškove u svezi sa predajom građe u depozit u kantonalni arhiv snosi nadležno kantonalno ministarstvo.
- (10) Ukoliko notar ne omogući postupanje na način definiran u st. (1) do (5) ovoga članka, povjerenstvo iz stavka (3) ovoga članka izvršit će pečačenje notarskog ureda, a preuzimanje pečata i arhivske građe će se izvršiti uz asistenciju nadležnih organa.

- (11) Ako se prilikom postupanja po arhivskoj građi notara utvrdi da neki spis nedostaje, kantonalni ministar zatražit će izjašnjenje notara kojem je prestala služba notara.
- (12) Ako spis ne bude pronađen, o tome će se obavijestiti stranke da bi mogle poduzeti potrebne mjere radi zaštite svojih prava.
- (13) Ako se kod stranaka, državnog organa ili nekog drugog notara nalazi otpravak izvornika ili ovjereni prijepis nestalog izvornika, notar koga imenuje kantonalni ministar, sačinit će ovjereni prijepis te isprave koji će se čuvati umjesto nestalog izvornika.
- (14) Ako se utvrdi da knjige nisu uredno vođene, notar kojem je prestala služba će ih, ako je to moguće, dopuniti i o tome sačiniti zapisnik.
- (15) Troškove obnove i zamjene spisa i popune poslovnih knjiga snosi notar koji je bio dužan predati spise.
- (16) U arhivsku građu notara ne spada financijska dokumentacija koju sukladno zakonskim rokovima čuva notar kojem je prestala služba ili knjigovodstveni ured.
- (17) Odredbe st. (1) do (16) ovoga članka koje se odnose na notarske spise, poslovne knjige i drugu dokumentaciju ne odnose se na notara kojem služba prestaje zbog početka rada notara u drugom službenom sjedištu unutar nadležnosti istog kantonalnog suda.
- (18) U slučaju kada notar započinje rad na području nadležnosti drugoga kantonalnog suda, primijenit će se odredbe od st. (1) do (16) ovoga članka.
- (19) Odredbe st. (1) do (16) ovoga članka koje se odnose na notarske spise, poslovne knjige i drugu dokumentaciju ne odnose se na vršitelja dužnosti notara kojem služba vršitelja dužnosti prestaje zbog izbora i imenovanja notara, u kojem slučaju se arhivska građa vršitelja dužnosti notara predaje na čuvanje, uporabu i daljnje korištenje notaru kojem počinje služba notara.

Članak 110.

(Predaja i čuvanje arhive u slučaju smrti notara)

- (1) U slučaju smrti notara, njegovi zakonski, odnosno testamentarni nasljednici imaju obvezu izvršiti predaju arhive notara.
- (2) Predaja arhive u slučaju smrti notara vrši se na način i po postupku utvrđenom člankom 109. ovoga zakona.
- (3) Ukoliko među osobama iz stavka (1) ovoga članka nema suglasnosti tko će od njih predati arhivu notara ili osoba koja je dužna to učiniti odbije to učiniti, nadležni sud koji sprovodi ostavinski postupak će, bez odgađanja, odrediti osobu koja je dužna izvršiti predaju arhive notara.

POGLAVLJE VIII.

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST NOTARA

Članak 111.

(Disciplinska odgovornost)

- (1) Notar disciplinski odgovara za povrede službene dužnosti utvrđene ovim zakonom.

- (2) Odgovornost za kazneno djelo i prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost notara, ako vrsta povrede predstavlja i povredu službene dužnosti.
- (3) Notaru se mogu izreći samo disciplinske kazne propisane ovim zakonom.

Članak 112.
(Povrede službene dužnosti)

- (1) Notar čini povredu službene dužnosti ako djeluje suprotno zakonu ili pravilima službe. Povrede službenih dužnosti notara mogu biti lakše i teže.
- (2) Notar čini lakšu povredu službene dužnosti:
  - a) ako uzastopno dva puta, bez opravdanog razloga, izostane sa sjednica organa Notarske komore, čiji je član,
  - b) ako postupi suprotno općem ili pojedinačnom aktu Notarske komore,
  - c) ako godišnje nije pohađao najmanje dva seminarra za usavršavanje notara priznata od strane Federalnog ministarstva,
  - d) ako reklamira obavljanje službe.
- (3) Notar čini težu povredu službene dužnosti:
  - a) ako bez valjanog razloga odbije poduzimanje službenih radnji,
  - b) ako se pri obradi, sastavljanju notarskih isprava i poduzimanja drugih službenih radnji ne pridržava odredbi Ustava, ovoga zakona ili pravila struke,
  - c) ako u ispravi potvrdi da je nastupila činjenica za koju zna ili mora znati da se nije dogodila,
  - č) ako, protivno Tarifi, obračuna ili traži veću nagradu, ili obračuna manju nagradu ili naknadu troškova od one koja je propisana Tarifom,
  - ć) ako traži stranke, uz obećanje da će sniziti nagradu, preko posrednika ili na drugi nedoličan način,
  - dž) ako u slučajevima u kojima mu je to zabranjeno zastupa stranku ili u tim slučajevima sastavlja isprave,
  - đ) ako ne postupi po pravomoćnim odlukama sudova i nadležnih ministarstava, po odlukama nadzornog organa iz članka 150. ovoga zakona ili po rješenju iz članka 115. ovoga zakona,
  - e) ako neuredno, nesavjesno, protivno odredbama ovoga zakona i drugih propisa vodi poslovne knjige i evidencije i čuva spise,
  - f) ako se ponaša neprimjereno prema strankama i organima koji vrše nadzor nad njegovim poslovanjem ili na drugi način ne postupa sukladno odredbama Kodeksa ponašanja notara,
  - g) ako odmah nakon okončanja pravnog posla ne izda potvrdu, odnosno račun o primljenom iznosu nagrade ili naknade,
  - h) ako na zahtjev nadležnog organa odbije dati dokumentaciju ili podatke ili da netočne podatke, a obveza davanja podataka je propisana zakonom ili drugim propisom donesenim na temelju zakona,
  - i) ako na javnoj licitaciji ili tijekom nekog drugog postupka koji vodi kao notar, ili kao povjerenik suda, ili kao zastupnik stranaka, kupi za sebe ili za svoje srodnike stvar koja se prodaje, nasljedna ili druga prava,
  - j) ako postupa suprotno odredbama ovoga zakona o zabrani sudjelovanja, profesionalnom obavljanju posla i dopunskoj djelatnosti,
  - k) ako postupa suprotno odredbama ovoga zakona o dužnosti savjesnog i zakonitog postupanja i obvezi odbijanja službene radnje,

- l) ako sklapa poslove pod svojim imenom za druge ili pod tuđim imenom za sebe ili ako je stranka u poslovima u kojima poduzima službene radnje kao notar ili sudski povjerenik,
- lj) ako novac koji mu je povjeren na čuvanje ili druge stvari uloži, prenese ili preda u korist treće osobe ili u svoju korist, suprotno odredbama ovoga zakona,
- m) ako preuzme obvezu jamstva ili odgovornosti u poslovima koji se zaključuju uz njegovo sudjelovanje u svojstvu notara,
- n) ako postupa suprotno odredbama ovoga zakona o zabrani obavljanja službe u slučaju privremenog udaljenja iz službe,
- nj) ako ne osigurava rad notarskog pomoćnika sukladno ovom zakonu,
- o) ako postupa suprotno odredbama ovoga zakona o izuzeću notara,
- p) ako postupa suprotno odredbama ovoga zakona o dužnosti čuvanja službene tajne,
- r) ako postupa suprotno odredbama ovoga zakona o zajedničkom obavljanju službe,
- s) ako postupa suprotno odredbama ovoga zakona o mjestu obavljanja službe notara,
- š) ako kao sudski povjerenik prekoračuje granice povjerenih ovlasti ili ne poduzima radnje u rokovima koji su propisani pravilima postupka čije je provođenje povjerenjeno notararu ili ne preda spis predmeta sudu kada je to po zakonu obavezan,
- t) ako zloupotrijebi povjerenički račun plaćanjem trećim osobama, koje nisu ugovorne strane, niti stranke u pravnom poslu, u ime ili za račun privrednog društva čiji je račun blokiran ili na drugi način nedozvoljeno ili nenamjenski koristi povjerenički račun,
- u) ako se na drugi način, u službi ili izvan nje, nedolično ponaša, krši odredbe zakona ili narušava ugled službe notara,
- v) ukoliko počini tri lakše povrede dužnosti iz stavka (2) ovoga članka, u roku od dvije godine.

Članak 113. **(Disciplinske kazne)**

- (1) Za lakšu povredu službene dužnosti notararu mogu se izreći sljedeće disciplinske kazne:
  - a) opomena,
  - b) javna opomena,
  - c) novčana kazna od 2.500 KM do 10.000 KM.
- (2) Za težu povredu službene dužnosti notararu mogu se izreći sljedeće disciplinske kazne:
  - a) novčana kazna od 10.000 KM do 25.000 KM,
  - b) privremeno oduzimanje prava na obavljanje službe notara u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine,
  - c) oduzimanje prava na obavljanje službe notara.
- (3) Javna opomena iz stavka (1) točka b) ovoga članka, objavljuje se na naslovnoj internet stranici Notarske komore.

Članak 114. **(Disciplinski postupak)**

- (1) Inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka može dati svaka osoba.
- (2) Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka podnosi disciplinski tužitelj.
- (3) Disciplinskog tužitelja imenuje federalni ministar iz reda državnih službenika Federalnog ministarstva ili kantonalnog ministarstva koji ima položen pravosudni ispit.
- (4) Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka sadrži:
  - a) ime i prezime notara,
  - b) područje za koje je imenovan i sjedište njegovoga ureda,
  - c) činjenični opis i pravnu kvalifikaciju povrede službene dužnosti,
  - d) prijedlog dokaza koje bi se trebali izvesti na usmenoj raspravi i
  - e) prijedlog disciplinske kazne.
- (5) O zahtjevu za pokretanje disciplinskog postupka odlučuje prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo koje rješenjem imenuje Notarska komora u sastavu od tri člana i tri zamjenika člana, pri čemu su najviše dva člana i dva zamjenika notari, a najmanje jedan član i jedan zamjenik iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe.
- (6) Protiv rješenja povjerenstva iz stavka (5) ovoga članka može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (7) Žalba se predaje Notarskoj komori koja se zajedno sa spisom predmeta dostavlja Federalnom ministarstvu.
- (8) Po prijemu žalbe, federalni ministar imenuje drugostupanjsko disciplinsko povjerenstvo u sastavu od tri člana, pri čemu je jedan član državni službenik Federalnog ministarstva s položenim pravosudnim ispitom, jedan član notar kojeg predlaže Upravni odbor Notarske komore i jedan član iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe i Federalnog ministarstva.
- (9) Rješenje drugostupanjskog disciplinskog povjerenstva doneseno po žalbi je konačno i može se pokrenuti upravni spor.
- (10) Disciplinski tužitelj iz stavka (3) ovoga članka i članovi povjerenstva iz st. (5) i (8) ovoga članka imenuju se posebno za svaki postupak.
- (11) Postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti, evidentiranje, izvršenje i brisanje disciplinskih kazni, kao i naknadu za rad disciplinskog tužitelja i disciplinskog povjerenstva propisuje federalni ministar podzakonskim aktom.

Članak 115. **(Izvršenje disciplinskih kazni)**

- (1) Konačno rješenje o izricanju novčane kazne notaru predstavlja ovršnu ispravu.
- (2) Ukoliko notar kojem je izrečena novčana kazna u roku od 15 dana ne izvrši uplatu novčane kazne, Notarska komora je obvezna obavijestiti Federalno pravobraniteljstvo - Federalno pravobranilaštvo radi pokretanja postupka prinudne ovrhe.
- (3) Sredstva od naplaćene novčane kazne prihod su proračuna Federacije.

Članak 116.
(Pravne posljedice)

- (1) Notar, vršitelj dužnosti, zamjenik notara, pomoćnik notara i stručni suradnik kojima je izrečena disciplinska kazna iz članka 113. stavak (2) točka c) ovoga zakona, brisat će se iz odgovarajućeg imenika Notarske komore.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka, ne mogu biti imenovane, postavljene i birane prije isteka roka od 10 godina od dana brisanja iz imenika Notarske komore.

Članak 117.
(Privremeno udaljenje notara iz službe)

- (1) Ako je protiv notara pokrenut disciplinski postupak može se donijeti rješenje o njegovom privremenom udaljenju iz službe, ako je to nužno radi zaštite časti i ugleda službe ili radi osiguranja interesa stranaka.
- (2) Notar će prilikom pokretanja disciplinskog postupka biti privremeno udaljen iz službe ako je protiv njega potvrđena optužnica ili određen pritvor, ili ako izdržava kaznu zatvora do šest mjeseci.
- (3) Rješenje o privremenom udaljenju iz službe iz razloga propisanih odredbama stavka (1) ovoga članka, donosi prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo.
- (4) Rješenje o privremenom udaljenju iz službe iz razloga propisanih odredbama članka 17. stavak (6) ovoga zakona i stavak (2) ovoga članka, donosi kantonalno ministarstvo po službenoj dužnosti.
- (5) Protiv rješenja o privremenom udaljenju iz službe iz stavka (3) ovoga članka može se izjaviti žalba drugostupanjskom disciplinskom povjerenstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja o udaljenju iz službe.
- (6) Protiv rješenja o privremenom udaljenju iz službe iz stavka (4) ovoga članka može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja o udaljenju iz službe.
- (7) Izjavljena žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (8) Drugostupanjsko disciplinsko povjerenstvo obvezno je odlučiti po žalbi najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja žalbe.
- (9) Federalni ministar će odlučiti po žalbi najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja žalbe.
- (10) Rješenje drugostupanjskog disciplinskog povjerenstva iz stavka (8) ovoga članka i rješenje federalnog ministra iz stavka (9) ovoga članka, doneseno po žalbi je konačno i protiv tih rješenja se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Članak 118.
(Posljedice privremenog udaljavanja iz službe)

- (1) Rješenjem o udaljenju iz službe na osnovu članka 117. ovoga zakona, mora se odlučiti o čuvanju spisa, poslovnih knjiga i pečata i štambilja za vrijeme dok traje privremeno udaljenje iz službe.
- (2) Za vrijeme privremenog udaljenja iz službe notar ne smije poduzimati nikakve službene radnje iz nadležnosti notara.

Članak 119.
(Zastarjelost)

- (1) Pokretanje disciplinskog postupka za lakše povrede službene dužnosti zastarijeva u roku od godinu dana od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je povreda učinjena.
- (2) Pokretanje disciplinskog postupka za teže povrede službene dužnosti zastarijeva u roku od tri godine od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana kada je povreda učinjena.
- (3) Dan saznanja u smislu st. (1) i (2) ovoga članka je dan kada je kantonalno ministarstvo ili Federalno ministarstvo saznalo za povredu i učinitelja, neposredno ili na temelju prijave.
- (4) Vođenje disciplinskog postupka zastarijeva ako ne bude donesena konačna odluka u roku od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka za lakše povrede službene dužnosti i četiri godine od dana podnošenja zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka za teže povrede službene dužnosti.
- (5) Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne nastupa kada proteknu dvije godine od dana pravomoćnosti rješenja kojim je disciplinska kazna izrečena.

Članak 120.
(Apsolutna zastarjelost)

- (1) Zastarjelost za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka prekida se svakom procesnom radnjom disciplinskog tužitelja i disciplinskih povjerenstava.
- (2) Svakim prekidom zastarjelost počinje iznova teći, ali bez obzira na prekide, zastarjelost u svakom slučaju nastupa kada protekne dva puta onoliko vremena koliko je zakonom propisana zastara za zastarjelost za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka.
- (3) Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne prekida se svakom radnjom koja se poduzima radi izvršenja disciplinske kazne.
- (4) Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne u svakom slučaju nastupa kada protekne dvostruko vrijeme iz članka 119. stavak (5) ovoga zakona, ali ona ne može nastupiti ako je izvršenje u tijeku.

Članak 121.
(Izvršenje disciplinske kazne)

- (1) Izvršenje disciplinske kazne javne opomene sprovodi se objavljivanjem rješenja na naslovnoj internet stranici Notarske komore.
- (2) Izrečene kazne izvršavaju se u roku od 15 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja.
- (3) O uplati izrečene novčane kazne notar dostavlja dokaz Notarskoj komori i Federalnom ministarstvu u roku od pet dana od dana uplate.
- (4) Kaznu oduzimanje prava na obavljanje službe notara izvršava kantonalni ministar, sukladno odredbama ovoga zakona i propisa kojim se uređuje način postupanja sa pečatima, štambiljima, novcem i papirima i postupku izdavanja otpravaka, odnosno prijepisa izvornika i drugih izvoda iz notarskih akata u slučaju prestanka vršenja službe notara.

Članak 122.
(Evidencija o izrečenim disciplinskim kaznama)

- (1) Konačno rješenje kojim je izrečena disciplinska kazna, kao i privremeno udaljenje notara iz službe tijekom disciplinskog postupka, Notarska komora upisuje u Imenik notara.
- (2) Federalno ministarstvo i Notarska komora vode evidenciju o pokrenutim disciplinskim postupcima, o izrečenim disciplinskim kaznama i o rješenjima o privremenom udaljenju notara iz službe, broju i datumu disciplinskih rješenja, izvršenju rješenja, prestanku izrečene kazne i o drugim podacima značajnim za evidenciju u svezi s vođenjem i ishodom disciplinskih postupaka.
- (3) Konačno rješenje kojim je izrečena disciplinska kazna Notarska komora trajno čuva u personalnom dosjeu notara protiv koga je izrečena.
- (4) Disciplinska kazna opomena briše se iz Imenika notara po isteku jedne godine, a novčana kazna po isteku tri godine od dana izvršenja rješenja.

Članak 123.
(Propis za sprovođenje disciplinskog postupka)

- (1) Odredbe o pokretanju i vođenju postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti notara, radu disciplinskog povjerenstva, postupku izvršenja disciplinske kazne kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje disciplinske odgovornosti notara propisuju se propisom iz članka 114. stavak (11) ovoga zakona.
- (2) Odredbe zakona o disciplinskoj odgovornosti notara shodno se primjenjuju i na disciplinsku odgovornost zamjenika notara i vršitelja dužnosti notara.

Članak 124.
(Disciplinska odgovornost osoba zaposlenih kod notara)

Disciplinska odgovornost pomoćnika notara, stručnog suradnika, notarskog pripravnika i administrativnog osoblja propisuje se propisom koji donosi Notarska komora.

POGLAVLJE IX.
NAGRADA ZA RAD I NADOKNADA TROŠKOVA

Članak 125.
(Nagrada za rad i nadoknada troškova)

- (1) Notari imaju pravo na nagradu i naknadu za svoj rad.
- (2) Tarifu o nagradama i naknadama (u daljnjem tekstu: Tarifa) notara donosi federalni ministar.
- (3) U postupku donošenja Tarife iz stavka (2) ovoga članka, federalni ministar će zatražiti mišljenje Notarske komore.
- (4) Ukoliko Notarska komora ne dostavi navedeno mišljenje u roku od 30 dana smatrat će se da je dato pozitivno mišljenje.
- (5) Notarska komora može inicirati izmjene i dopune Tarife.

Članak 126.
(Dospjelost nagrade i nadoknade troškova)

- (1) Plaćanje nagrade za rad i nadoknade troškova notaru vrši se odmah po obavljenom poslu, a notar može tražiti i da stranka plati primjereni iznos predujma u momentu preuzimanja posla.
- (2) Notar je obvezan stranci izdati račun o plaćenju nagradi i troškovima.

Članak 127.
(Solidarna odgovornost)

Ako je više stranaka sudjelovalo u zaključivanju pravnog posla pred notarom ili je notar izvršio jednu radnju za više stranaka, sve te stranke solidarno duguju nagradu i troškove notaru, ako se stranke drukčije ne dogovore.

POGLAVLJE X.
NOTARSKI ISPIT

Članak 128.
(Uvjeti za polaganje notarskog ispita)

- (1) Zahtjev za polaganje notarskog ispita podnosi se Federalnom ministarstvu.
- (2) Notarski ispit može polagati osoba koja ispunjava uvjete iz članka 8. stavka (1) toč. d) i e) ovoga zakona i koja nakon položenog pravosudnog ispita ima radno iskustvo u struci od najmanje tri godine.
- (3) O zahtjevu iz stavka (1) ovoga članka odlučuje federalni ministar rješenjem.
- (4) Protiv rješenja iz stavka (3) ovoga članka dozvoljena je posebna žalba federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (5) Protiv rješenja kojim se odlučuje o žalbi iz stavka (4) ovoga članka može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Članak 129.
(Naknada za polaganje notarskog ispita)

Naknada za polaganje notarskog ispita utvrđuje se odlukom koju donosi federalni ministar.

Članak 130.
(Forma notarskog ispita)

- (1) Notarski ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela provjere znanja.
- (2) Pismena provjera znanja sastoji se od tri ispitna zadatka koja se rade po četiri sata. Ispitnim zadacima se provjerava da li su kandidati u stanju sačinjavati notarske isprave u sljedećim pravnim oblastima:
  - a) obligacijsko i stvarno pravo,
  - b) obiteljsko i nasljedno pravo,
  - c) privredno pravo i
  - d) ovršno pravo.
- (3) Usmena provjera znanja polaže se u jednom danu i to iz sljedećih predmeta:
  - a) propisi o službi notara,

- b) propisi o zemljišno-knjižnom postupku,
  - c) propisi o upisu pravnih osoba u sudski registar i privredno pravo,
  - d) nasljedno pravo, obiteljsko pravo, obligacijsko i stvarno pravo, ali samo u dijelu u kojem je to od značaja za djelatnost notara i
  - e) ovršno pravo.
- (4) Notarski ispit važi trajno.

Članak 131.
(Povjerenstvo za polaganje notarskog ispita)

- (1) Notarski ispit se polaže pred Povjerenstvom za polaganje notarskog ispita koje rješenjem imenuje federalni ministar na mandat od četiri godine. Federalni ministar imenuje najmanje jedno ispitno povjerenstvo.
- (2) Ispitno povjerenstvo iz stavka (1) ovoga članka čine predsjednik i četiri člana, i to dva predstavnika Federalnog ministarstva koji imaju položen pravosudni ispit i radno iskustvo u struci od najmanje pet godina, jedan notar na prijedlog Notarske komore i dva stručnjaka iz oblasti građanskog i privrednog prava.
- (3) Povjerenstvo ima tajnika i zamjenika tajnika koji obavljaju administrativno-tehničke poslove vezane za rad Povjerenstva.
- (4) Za rad u Povjerenstvu se isplaćuje naknada koju rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Članak 132.
(Plan ispita i termin polaganja)

Plan ispita i termin polaganja pismenog i usmenog dijela notarskog ispita određuje predsjednik Povjerenstva.

Članak 133.
(Obavješćavanje o terminu i mjestu polaganja ispita)

- (1) Kandidat kome je odobreno polaganje ispita mora se o tome izvijestiti najmanje 30 dana prije termina određenog za polaganje pismenog dijela ispita. Ukoliko kandidat pismeno pristane, ovaj rok može biti i kraći.
- (2) Notarski ispit polaže se u Federalnom ministarstvu. Iznimno, predsjednik Povjerenstva nakon pribavljene suglasnosti federalnog ministra može odrediti i drugo mjesto za ispit, ako su osigurani svi uvjeti za propisno odvijanje ispita.

Članak 134.
(Postupak na pismenom dijelu provjere znanja)

- (1) Prije početka pismene provjere znanja, tajnik Povjerenstva utvrđuje identitet kandidata koji su pristupili polaganju pismenoj provjeri znanja notarskog ispita.
- (2) Pismenoj provjeri znanja ispita mogu biti prisutni samo predsjednik, članovi i tajnik Povjerenstva.
- (3) Za vrijeme pisanja pismene radnje kandidati se mogu koristiti samo tekstovima propisa.

Članak 135.
(Ocjenjivanje pismenih radnji)

- (1) Ispitni zadaci se ocjenjuju anonimno, a u tu svrhu se ocjenjivanje vrši pod brojem koji dodjeljuje Federalno ministarstvo, bez navođenja imena kandidata.
- (2) Radovi se ocjenjuju ocjenama odličan (10), vrlo dobar (9), dobar (8), sasvim zadovoljava (7), zadovoljava (6) i nije položio (5), pri čemu se kao pojedinačne ocjene mogu davati samo pune ocjene.
- (3) Kandidat kod koga su najmanje dva pismena zadatka ocijenjena kao "nije položio", smatra se da nije položio cijeli ispit i isključuje se iz ostalog dijela ispita.
- (4) Kandidat koji je položio pismeni dio provjere znanja, pristupa usmenom dijelu provjere znanja u terminu kojeg odredi predsjednik Povjerenstva.

Članak 136.
(Ocjenjivanje uspjeha na usmenom dijelu provjere znanja i zaključna ocjena)

- (1) Svaki od pet predmeta ispita ocjenjuju svi članovi Povjerenstva po završetku pojedinog predmeta ispita ocjenom prema skali i postupku iz članka 135. stavak (2) ovoga zakona, a zatim se kao rezultat usmenog dijela provjere znanja izračunava prosječna vrijednost pojedinačnih ocjena sa maksimalno dvije decimale.
- (2) Po završetku polaganja usmenog dijela provjere znanja formira se završna ocjena sa maksimalno dvije decimale iz pojedinačnih rezultata pojedinih predmeta, koji se zbrajaju i dijele sa pet. Rezultat usmenog dijela provjere znanja zbraja se sa rezultatom pismenog dijela provjere znanja i dijeli sa dva. Ispit je položen ako zaključna ocjena iznosi najmanje šest (6), pod uvjetom da su sve pojedinačne ocjene usmenog dijela provjere znanja ocijenjene najmanje šest (6).
- (3) Povjerenstvo priopćava zaključnu ocjenu kandidatu usmeno po završetku polaganja usmenog dijela ispita nakon što postupi prema stavku (2) ovoga članka.

Članak 137.
(Zapisnik)

- (1) Za vrijeme polaganja pismenog i usmenog dijela ispita, tajnik Povjerenstva vodi odvojeni zapisnik. U zapisnik se upisuju osobni podaci kandidata, sastav ispitnog povjerenstva, dužina trajanja pisanja pismene radnje uz naznaku vremena predaje radnje, ocjena povjerenstva i druge napomene.
- (2) Zapisnik potpisuju predsjednik i članovi povjerenstva koji su kandidata ispitivali, sekretar Povjerenstva i kandidat.
- (3) Svaki kandidat ima pravo zahtijevati da mu se omogući uvid u zapisnik, kao i ocjene njegovih pismenih radnji, a Povjerenstvo je dužno omogućiti taj uvid.

Članak 138.
(Uvjerenje)

- (1) O položenom notarskom ispitu Federalno ministarstvo izdaje uvjerenje u roku od 30 dana od dana položenog ispita, uz navođenje zaključne ocjene.

- (2) Sadržaj i obrazac uvjerenja propisuje se pravilnikom iz članka 141. stavak (1) ovoga zakona.

Članak 139.
(Evidencija o ispitima)

- (1) U Federalnom ministarstvu se vodi evidencija osoba koje su ispit položile i koje nisu položile notarski ispit.
- (2) Oblik, sadržaj i način vođenja knjige evidencije propisuje federalni ministar pravilnikom iz članka 141. stavak (1) ovoga zakona.
- (3) Knjiga evidencije mora biti uvezana, a stranice moraju biti označene rednim brojevima.
- (4) Ovjeru knjige evidencije vrši federalni ministar i čuvaju se trajno.

Članak 140.
(Pripremni seminar)

- (1) Federalno ministarstvo u suradnji s Notarskom komorom može organizirati posebne seminare radi pripreme kandidata za polaganje notarskog ispita po programu koji utvrdi Federalno ministarstvo.
- (2) Postupak i način edukacije kandidata radi polaganja notarskog ispita, utvrđivanje naknade za vršenje edukacije, kao i druga pitanja propisuje federalni ministar podzakonskim aktom.

Članak 141.
(Pravilnik i program polaganja)

- (1) Postupak i način polaganja notarskog ispita, obveze članova Povjerenstva i tajnika, način ocjenjivanja pismenog rada, utvrđivanje konačne ocjene na ispitu, oblik i sadržaj uvjerenja o položenom notarskom ispitu, vođenje evidencije osoba koje su položile i koje nisu položile notarski ispit i druga pitanja koja su od značaja za polaganje notarskog ispita propisuju se pravilnikom koji donosi federalni ministar.
- (2) Pravne oblasti i pravni propisi koji čine gradivo koje kandidat priprema za polaganje notarskog ispita, kao i osnovni uvjeti i obveze kandidata za polaganje notarskog ispita propisuju se Programom za polaganje notarskog ispita koji donosi federalni ministar.

POGLAVLJE XI.
NOTARSKA KOMORA

Članak 142.
(Notarska komora)

- (1) Svi notari sa teritorije Federacije obvezno se organiziraju u Notarsku komoru.
- (2) Notarska komora ima svojstvo pravne osobe.
- (3) Sjedište Notarske komore je u Sarajevu.
- (4) Notarska komora predstavlja notare kod nadležnih organa.
- (5) Notar je član Notarske komore i ima sva prava i obveze koja iz toga proizlaze.

- (6) Organizacija Notarske komore uređuje se ovim zakonom, a na pitanja organizacije koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju udruge i fondacije i upisuje se u nadležni registar Federalnog ministarstva.
- (7) Notar koji obavlja notarsku djelatnost na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine može se upisati u Notarsku komoru.

Članak 143.
(Zadaci i organizacija Notarske komore)

- (1) Notarsku komoru predstavlja i zastupa predsjednik Notarske komore.
- (2) Ako drukčije nije određeno ovim zakonom, organizacija, nadležnost, broj, sastav, način izbora i prava i dužnosti organa Notarske komore i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Notarske komore uređuju se statutom Notarske komore.
- (3) Statut Notarske komore donosi Skupština Notarske komore, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra.

Članak 144.
(Mandat organa Notarske komore)

- (1) Predsjednik i organi Notarske komore biraju se na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora.
- (2) Ukoliko se predsjednik ili organi Notarske komore ne mogu izabrati u zakonom propisanim rokovima i utvrđenoj proceduri, s ciljem redovnog funkcioniranja Notarske komore federalni ministar može imenovati vršitelje dužnosti do konačnog izbora predsjednika i organa.

Članak 145.
(Troškovi upisa u imenik)

- (1) Notar, zamjenik notara i vršitelj dužnosti notara, Notarskoj komori uplaćuju troškove upisa u imenik.
- (2) Postupak upisa i visina troškova upisa propisuju se odlukom koju donosi Skupština Notarske komore.

Članak 146.
(Financiranje Notarske komore)

- (1) Notarska komora se financira od članarina i doprinosa koje uplaćuju notari, kao i od grantova, donacija ili iz drugih izvora.
- (2) Visinu članarine i doprinosa odlukom utvrđuje Skupština Notarske komore.

Članak 147.
(Ovlasti Notarske komore)

- (1) Notarska komora ima pravo, sukladno zakonu i Statutu Notarske komore, donositi opće akte koji su za notare obvezujući.

- (2) Notarska komora uspostavlja i ostvaruje suradnju s notarskim komorama u zemlji i inozemstvu, s međunarodnim notarskim i drugim srodnim udrugama i organizacijama.
- (3) Notarska komora izvršava zadatke koji su joj zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost, a može izvršavati i druge zadatke koji odgovaraju svrsi njenog osnivanja.

Članak 148.
(Notarska akademija)

- (1) Notarska komora formira posebno stručno tijelo notarsku akademiju koja je zadužena za stalnu edukaciju i unaprjeđenje notarske službe.
- (2) Ovlasti i način rada notarske akademije pobliže će se urediti podzakonskim aktom koji donosi Notarska komora.

Članak 149.
(Pravni lijek protiv odluka Notarske komore)

Protiv konačnih odluka organa Notarske komore koja su uređena ovim zakonom i Statutom Notarske komore može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema konačne odluke Notarske komore.

Članak 150.
(Izvešće o radu)

Notarska komora je obvezna svake godine podnijeti nadležnom kantonalnom ministarstvu izvješće o svome radu, te svoje stavove o stanju u notarskim uredima, kao i o mjerama koje bi trebalo poduzeti radi unaprjeđenja rada notarske službe.

POGLAVLJE XII.
NADZOR

Članak 151.
(Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona, kao i nadzor nad radom notara vrši Federalno ministarstvo putem ovlaštenih državnih službenika – inspektora, koji imaju posebne ovlasti i odgovornosti sukladno zakonu.
- (2) Ovlašteni državni službenik iz stavka (1) ovoga članka ima pravo na uvećanje plaće sukladno odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17).
- (3) Nadzor nad radom notara može biti redovan i izvanredan po prijavi.

Članak 152.
(Način obavljanja nadzora)

- (1) Redovni nadzor se vrši uz prethodnu najavu od tri dana, sukladno odredbama ovoga zakona.
- (2) Izvanredni nadzor po prijavi se vrši bez prethodne najave.
- (3) Redovni nadzor nad radom notara u vršenju službe notara vrši se najmanje jednom u tri godine.
- (4) Svaka fizička i pravna osoba ima pravo podnijeti zahtjev ili inicijativu inspektoru da izvrši određeni inspekcijski nadzor i poduzme mjere za koje je ovlašten zakonom.
- (5) Po zahtjevu, odnosno inicijativi iz stavka (4) ovoga članka, inspektor je obavezan izvršiti inspekcijski nadzor i poduzeti odgovarajuće mjere i o tome pisano obavijestiti podnositelja zahtjeva, odnosno inicijative, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva ili inicijative.
- (6) O izvršenom nadzoru sačinjava se zapisnik.
- (7) Na temelju činjenica utvrđenih prilikom vršenja nadzora inspektor može donijeti rješenje u kojem nalaže notar uklanjanje nadzorom utvrđenih nedostataka i odrediti rok za to otklanjanje.
- (8) Nepostupanje po rješenju iz stavka (7) ovoga članka predstavlja povredu službene dužnosti iz članka 112. stavak (3) točka đ) ovoga zakona.
- (9) Protiv rješenja iz stavka (7) ovoga članka, notar može izjaviti žalbu federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (10) Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.
- (11) Rješenje doneseno po žalbi iz stavka (10) ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.
- (12) Na pitanja provođenja nadzora koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05).

Članak 153.
(Nadzor nad radom Notarske komore)

- (1) Nadzor nad radom Notarske komore vrši Federalno ministarstvo.
- (2) Notarska komora je obavezna Federalnom ministarstvu dostaviti tražene informacije, mišljenja, omogućiti vršenje nadzora i staviti na raspolaganje sve spise, izvornike, dokumentaciju i prostor.
- (3) Federalni ministar rješenjem može Notarskoj komori naložiti provođenje radnji u cilju otklanjanja nepravilnosti ili nedostataka utvrđenih prilikom provođenja nadzora.
- (4) Notarska komora je dužna postupiti po rješenju federalnog ministra.
- (5) Notarska komora je obavezna najkasnije do 31. ožujka naredne godine podnijeti izvješće Federalnom ministarstvu o radu Notarske komore za prethodnu godinu, koji sadrži sveobuhvatno izvješće iz članka 150. ovoga zakona, opću ocjenu o radu notara, podatke o organiziranim seminarima, okončanim ili započetim disciplinskim postupcima protiv notara, a može sadržavati i druge podatke koji su od značaja za rad Notarske komore ili koji se odnose na izvršavanje zakonom propisanih prava i obveza Notarske komore, kao i o mjerama koje bi trebalo poduzeti radi unaprjeđenja rada notarske službe.

POGLAVLJE XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 154.

(Obveze Federalnog ministarstva u prijelaznom periodu)

Federalni ministar će uz konzultacije sa Notarskom komorom najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće propise:

- a) o sastavu i radu povjerenstva, sadržaju i načinu vrednovanja intervjua (članak 15. stavak (2)),
- b) obrazac Povelje o imenovanju notara (članak 16. stavak (3)),
- c) o uvjetima koje ured notara treba ispunjavati, vrsti i izgledu opreme ureda notara, izgledu ploče koja obilježava službeno sjedište notara (članak 16. stavak (11)),
- d) o obliku, sadržaju, načinu izdavanja, korištenju, čuvanju i evidentiranju pečata i štambilja notara (članak 50. stavak (5)),
- e) o postupku sačinjavanja, potvrđivanju privatnih isprava - solemnizacije i izdavanju notarskih isprava (članak 92.),
- f) o disciplinskoj odgovornosti notara (članak 114. stavak (11)),
- g) Tarifu (članak 125. stavak (2)),
- h) o postupku i načinu edukacije kandidata radi polaganja notarskog ispita (članak 140. stavak (2)),
- i) o postupku i načinu polaganju notarskog ispita, naknada za rad i sva druga pitanja koja su od značaja za polaganje notarskog ispita (članak 141. stavak (1)),
- j) o Programu za polaganje notarskog ispita (članak 141. stavak (2)).

Članak 155.

(Obveze Notarske komore u prijelaznom periodu)

Notarska komora će najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće propise:

- a) o visini naknade za rad zamjenika notara (članak 24. stavak (2)),
- b) o potrebnom broju pomoćnika, proceduri izbora pomoćnika, razrješenju i visini plaće i naknade za rad notarskog pomoćnika i ostala pitanja iz radno – pravnog odnosa notarskog pomoćnika (članak 31. stavak (8) i članak 34. stavak (2)),
- c) o povredi službene dužnosti uz suglasnost federalnog ministra (članak 33. stavak (3)),
- d) obrazac izjave o obvezi čuvanja službene tajne notara i osoba zaposlenih u uredu notara (članak 45. stavak (3)),
- e) o elektronskoj komunikaciji notara s javnim registrima uz suglasnost federalnog ministra (članak 101. stavak (2)),
- f) o vođenju poslovnih knjiga i kartoteci depozita (članak 104. stavak (6) i članak 107. stavak (3)),
- g) o postupku i načinu postupanja sa pečatima, štambiljima, novcem i vrijednosnim papirima i arhivskom građom notara kojem je prestala služba notara uz prethodnu suglasnost federalnog ministra (članak 109. stavak (8)),
- h) o disciplinskoj odgovornosti osoba zaposlenih kod notara (članak 124.),
- i) o postupku i visini troškova upisa (članak 145. stavak (2)),
- j) o ovlaštenjima i načinu rada notarske akademije (članak 148. stavak (2)).

Članak 156.
(Obveze vlada kantona)

Vlade kantona će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti odluku o broju notara.

Članak 157.
(Usuglašavanje Statuta i drugih propisa)

- (1) Notarska komora usuglasit će Statut i druge propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.
- (2) Do donošenja statuta i propisa iz stavka (1) ovoga članka primjenjivat će se važeći Statut i drugi propisi koji nisu u suprotnosti s ovim zakonom.

Članak 158.
(Kontinuitet u radu)

- (1) Skupština Notarske komore i drugi organi nastavljaju raditi do isteka mandata.
- (2) Izbor Skupštine Notarske komore i drugih organa predviđenih ovim zakonom izvršit će se sukladno odredbama ovoga zakona.
- (3) Nakon isteka mandata Skupštine i drugih organa iz stavka (1) ovoga članka, postupak izbora nove skupštine i drugih organa predviđenih ovim zakonom pokrenut će se najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata.

Članak 159.
(Postupak do donošenja podzakonskih akata)

Do donošenja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom, primjenjuju se propisi doneseni na temelju Zakona o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Članak 160.
(Radno pravni status pomoćnika notara)

Radno pravni status pomoćnika notara iz članka 25. ovoga zakona, uskladit će se sa odredbama ovoga zakona najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 161.
(Zaključenje knjiga ovjera)

Danom stupanja na snagu ovoga zakona, sudovi u Federaciji dužni su zaključiti knjige ovjera.

Članak 162.
(Prestanak važenja Zakona)

Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaje da važi Zakon o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02).

Članak 163.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

PRIJEDLOGA ZAKONA O NOTARSKOJ SLUŽBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavnopravni temelj za donošenje ovoga zakona sadržan je u odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, iz čega proizlazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni temelj za njegovo donošenje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je presudu, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, kojom je utvrđeno da članak 6. stavak (1), u dijelu koji glasi: "Kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka (2) ovoga članka" i stavak (2) istoga članka, te članci 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) nisu u suglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Naime, u obrazloženju navedene presude između ostalog Ustavni sud Federacije BiH ističe da se u članku 6. stavak (1), u dijelu koji glasi: "Kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka (2) ovoga članka" i stavku (2) istog članka, koji glasi: "Nakon isteka prijelaznog razdoblja iz stavka 1. ovoga članka, polaganju notarskog ispita može pristupiti samo osoba, koja je najmanje tri godine provela na radu kao notarski pomoćnik u smislu članka 42. stavak 1. ovoga zakona.", propisuju uvjeti za polaganje notarskog ispita, koje mogu ispuniti samo određene kategorije osoba, točnije notarski pomoćnici, a ne i osobe koje ispunjavaju opće uvjete za obavljanje službe notara kako je to propisano člankom 26. točke 1. do 6. osporenog Zakona, na koji način se suprotno Ustavu Federacije BiH, međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim sporazumima, koji imaju snagu ustavnih odredaba, vrši nejednakost pred zakonom i diskriminacija unutar Federacije BiH svih drugih osoba, da bez diskriminacije po bilo kojem temelju i pod jednakim uvjetima mogu obavljati službe notara, odnosno da uživaju osnovne slobode. Naime, ograničavajući pristup polaganju notarskog ispita uvjetima sadržanim u članku 6. stavak (1) u osporenom dijelu i stavak (2), prema stanovištu Ustavnog suda Federacije BiH predstavlja izravnu diskriminaciju osoba unutar Federacije BiH i ista je u suprotnosti sa zagwarantiranim pravom na jednakost pred zakonom i u kontekstu jednakog pristupa javnoj službi.

U pogledu članka 27. Ustavni sud Federacije BiH je stajališta da utvrđivanje broja notara u kantonu u uvjetima tržišnog privređivanja ne promovira konkurenciju, kvalitetu rada i cijenu pružanja usluga, te da radu notara kao institucije koja predstavlja javnu službu i ima nadležnosti propisane zakonom treba da je cilj građanin, koji pod najpovoljnijim uvjetima i u najkraćim rokovima može ostvarivati svoja prava, što se ne može zaključiti prema sadašnjim rješenjima. Osim toga, kako smatra Ustavni sud Federacije na izravan način vrši se diskriminacija prema odvjetništvu, koje je neovisna profesionalna djelatnost koja se organizira i funkcionira sukladno Zakonu o odvjetništvu Federacije BiH. Propisivanjem jednog notarskog mjesta na 20 000 stanovnika, odnosno, da dvije ili tri općine koje imaju manji broj stanovnika od broja

utvrđenog u stavku (4) ovoga članka mogu imati jednog notara, u neravnopravan, odnosno diskriminirajući položaj stavljaju se odvjetnička u odnosu na notarsku djelatnost, koja prema zakonu također ima zadatak osiguravanja pružanja stručne pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obveza i pravnih interesa, a koja nema takvih ograničavajućih propisa u svojoj organizaciji, čime se građani stavljaju u nejednak položaj u pogledu njihovog prava jednakog pristupa i jednoj i drugoj službi, zbog čega je prema stanovištu Ustavnog suda Federacije BiH i ovaj članak u suprotnosti s Ustavom Federacije BiH.

Također, u odnosu na članak 73. Zakona o notarima kojim se propisuju pravni poslovi za koje je nužna notarska obrada isprava, Ustavni sud Federacije BiH ističe da je opće pravilo koje je utvrđeno u jurisprudenciji Europskog suda za ljudska prava to da zakoni moraju biti predvidivi, dostupni i jasni, jer samo takav zakon omogućava građanima da prilagode svoje ponašanje i ostvaruju svoja prava i vrše svoje obveze sukladno zakonu, a što nije slučaj s tekstom zakonske odredbe koja glasi: "dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obvezi notarske obrade isprava, koje ih izričito u cjelini ili u dijelovima stavljaju izvan snage". Nadalje, u odnosu na odredbe koje propisuju obveznu notarsku obradu isprava u svim segmentima koji su pobrojani u predmetnoj odredbi, Ustavni sud je stava da je ista diskriminatorna i na štetu drugih osoba - diplomiranih pravnika s položenim pravosudnim ispitom sukladno navedenoj Presudi.

Također, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je i Presudu broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine, kojom je utvrđeno da određene odredbe Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13 i 100/13), Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 58/02, 19/03 i 54/04) i Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), kojima je propisana obvezna notarska obrada određenih isprava, nisu sukladni Ustavu Federacije BiH, pa je Ustavni sud Federacije BiH donio prijelazno rješenje kojim se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od najviše šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u „Službenim novinama Federacije BiH“ uskladi odredbe zakona koje su utvrđene kao neustavne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, do kada se iste mogu primjenjivati. Navedena odluka objavljena je u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 32/19 od 15.05.2019. godine.

Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da je Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine dana 08.12.2022. godine na temelju odredbi članka 61a. Zakona o parničnom postupku, te odredbe članka 18. Pravilnika o unutarnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta, na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 08.12.2022. godine, donio Odluku broj: 70 0 Dn 009610 22 Spp kojom se usvaja zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja, pa Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine izražava sljedeće pravno shvaćanje koje glasi: "Potpisi ugovaratelja na ugovorima o prijenosu prava na nekretninama moraju biti ovjereni bilo od strane notara, bilo od strane suda kao uvjet punovažnosti za upis u zemljišne knjige", Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno članku 183. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i

26/20) i članka 176. stavak (4) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20) je iz parlamentarne procedure povukla Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o stvarnim pravima, Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Prijedlog zakona o izmjeni Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, radi dodatnog usuglašavanja.

Kako bi se postigla veća ekspeditivnost notarske službe, pristupilo se izradi novoga Zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine. U postupku izrade novoga zakona, održano je više radnih sastanaka sa rukovodstvom Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine na kojima je razmatran i u najvećoj mjeri usuglašen tekst novoga Zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

III. – JAVNA RASPRAVA

Na 35. sjednici održanoj dana 05.06.2024. godine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrdila je Nacrt zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine i uputila isti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na usvajanje.

Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na 14. redovitoj sjednici održanoj dana 22. i 23.10.2024. godine, razmatrao je Nacrt zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, te usvojio zaključak kojim prihvaća Nacrt zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, te smatra da može poslužiti kao temelj za izradu Prijedloga zakona.

Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na 13. redovitoj sjednici održanoj dana 31.10.2024. godine, razmatrao je Nacrt zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine i usvojio zaključak broj: 02-02-1393/24 od 31.10.2024. godine kojim prihvaća Nacrt zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, te smatra da može poslužiti kao temelj za izradu Prijedloga zakona.

Sukladno predmetnim zaključcima, Federalno ministarstvo pravde organiziralo je i provelo javnu raspravu. U procesu javne rasprave pristigao je veliki broj komentara od Notarske komore Federacije BiH, Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, Ministarstva pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona, prof. dr. Melihe Povlakić, Sprečo Damira, Odvjetničke/Advokatske komore Federacije BiH, Gender Centra Federacije BiH i odvjetnika Gurda Farisa iz Olova.

Notarska komora Federacije BiH dostavila je pismene komentare i opsežan akt u kojem detaljno elaboriraju 18 spornih pitanja kao što su službeno sjedište notara, broj i ograničenje za imenovanje notara, kriterij za izbor, institut vršitelja dužnosti notara, postupak postavljanja zamjenika notara, stručni suradnik, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, utvrđivanje identiteta, ovršna isprava, sadržina klauzule o solemnizaciji, ispitivanje uvjeta za poduzimanje pravnog posla, nagrada za rad i nadoknada troškova i način obavljanja inspekcijskog nadzora. Posebno ističu potrebu stavljanja izvan snage zakona o ovjeravanju potpisa, rukopisa i prijepisa. Federalni ministar pravde održao je niz radnih sastanaka sa predstavnicima Notarske

komore Federacije BiH na kojim su razmatrana sva navedena pitanja i o kojima je u najvećem dijelu postignut konsenzus. Posebno je potrebno naglasiti činjenicu da je konsenzus postignut o načinu obavljanja inspeksijskog nadzora, te o problematici knjiga za ovjeru potpisa u općinskim sudovima u Federaciji BiH koje su otvorene na temelja pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Federacije BiH iz 2023. godine, a što je riješeno člankom 161. zakona.

Pismene komentare na zakon dostavio je i odvjetnik Faris Gurda iz Olova koji je načelno uputio kritiku tekstu Zakona naglašavajući kako se odvjetnička djelatnost nalazi u nezavidnoj financijskoj situaciji u odnosu na notarsku djelatnost.

Komentare u procesu javne rasprave dostavilo je i Ministarstvo pravosuđa i uprave Unsko - sanskog kantona, kojim smatraju da bi kriterij intenzitet privrednog poslovanja za određivanje broja notara na području kantona trebalo preciznije definirati. Također, smatraju da bi bilo potrebno preciznije definirati kriterije za stručnog suradnika. Osim navedenog smatraju da nije kvalitetno predloženo rješenje da u procesu za izbor notara sudjeluju i suci kantonalnog suda koji rade na građanskom referatu, što je u konačnici i prihvaćeno. Sugeriraju da u disciplinskom povjerenstvu ne treba sudjelovati više od jednog notara.

Pismene komentare i analizu dostavio je Sprečo Damir koji načelno podržava aktivnosti Federalnog ministarstva pravde na izradi Zakona o notarskoj službi u Federaciji BiH te naglašava i smatra neopravdanim očuvanje forme notarske obrade za odvjetničku punomoć i nasljedničku izjavu, ukoliko istu daje odvjetnik kao punomoćnik naglašavajući kako se potpuno obezvrjeđuje povjerenje u odvjetničku profesiju i daje diskriminatorna prednost u korist notarske profesije. Također, smatra da zastupanja u ostavinskim raspravama i forma nasljedničko-pravnih ugovora treba pratiti formu ostalih pravnih poslova prema Zakonu o notarskoj službi u Federaciji BiH i drugih zakona, ukoliko u provođenju i izradi istih sudjeluje odvjetnik kao profesionalna osoba, što je djelomično i prihvaćeno. Sugerira da u usporednim pravnim sustavima na Balkanu postoji isključiva mjesna nadležnost u radu notarske službe u čemu su notari u Bosni i Hercegovini potpuno oslobođeni, ali i davanja državi po osnovu "prepuštenih javnih ovlasti" koja se kreću i do 30% od vrijednosti pružene notarske usluge, što također nikada nije bilo propisano u Bosni i Hercegovini i što potvrđuje povlašteni položaj notarske profesije u dosadašnjem razdoblju.

Komentare na Nacrt zakona o notarskoj službi u Federaciji BiH dostavio je i Gender centar Federacije BiH, koji u okviru nadležnosti naglašava potrebu propisivanja rodnog značenja izraza i propisivanja načela zabrane diskriminacije.

Komentare je dostavila i Advokatska/Odvjetnička komora Federacije BiH koji smatraju da je čl. 56. i 57. potrebno propisati na način da se dosljedno implementira presuda Ustavnog suda Federacije BiH iz 2015. godine, te daju načelno primjedbu da se važećim zakonom o notarima na direktan način favorizira notarska u odnosu na odvjetničku djelatnost. Naglašavaju činjenicu da je potrebno reducirati poslove za koje je potrebna isključiva notarska obrada poput pravnih poslova koji se odnose na raspolaganje imovinom maloljetnih i poslovno nesposobnih osoba kao i pravnih poslova u kojima sudjeluje gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je pismena te gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je nepismena i stranka koja ne poznaje jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Komentare i analizu odredbi o solemniziranoj ispravi dostavila je i prof. dr. Meliha Povlakić sa Pravnog fakulteta u Sarajevu. U dokumentu na 15 stranica detaljno i sa empirijskog aspekta obrazlaže institut solemnizacije i osporava primjenu istog sa aspekta nefunkcionalnosti.

Primjedbe i komentare na nacrt zakona dostavilo je i Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo, kojim se izražava podrška opredjeljenju Federalnog ministarstva pravde da pristupi izradi novoga cjelovitog Zakona o notarskoj službi, kao i opredjeljenju da se nadležnosti koje su do sada bile podijeljene između Federalnog i kantonalnih ministarstva stavi pod ingerenciju Federalnog ministarstva pravde. U aktu se artikulira mišljenje da broj osoba koje mogu imati svojstvo zamjenika notara ne treba ograničavati što je i djelomično prihvaćeno te je proširen obuhvat osoba koje mogu imati svojstvo zamjenika notara. Također, predlažu da se služba notara definira kao javna služba koja je dio izvanparničnog pravosuđa, da se propiše zabrana notarima da budu članovi političke stranke, obveza Notarske komore da snosi troškove javnog natječaja u dnevnom listu, te zabrana notarima da ne može otpočeti obavljanje notarske službe prije upisa u Imenik notara kojeg vodi Notarska komora. Ističu potrebu da se u dijelu u kojem se definiraju teže povrede službene dužnosti doda i „nepostupanje po rješenju kantonalnog ministarstva“, što je i prihvaćeno.

Komentare na Nacrt zakona dostavila je i Notarska komora Savezne Republike Njemačke „Bundesnotarkammer“, u kojem se ističe doprinos nekoliko njemačkih institucija poput GIZ-a i IRZ-a za uspostavljanje i razvoj notarijata u Federaciji BiH koje su doprinijele pravnoj sigurnosti i vladavini prava. Nadalje, osporavaju uvođenje instituta solemnizacije, smatrajući da će se istim ugroziti dostignuta razina pravne sigurnosti, te da je potrebno riješiti pitanje knjiga ovjera potpisa u sudovima koje su otvorene temeljem pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Federacije BiH iz 2023. godine, naročito sa aspekta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te porezne prijave.

Nakon zaprimljenih komentara i prijedloga u organizaciji Federalnog ministarstva pravde održana je i usmena javna rasprava na kojoj su bili prisutni predstavnici Federalnog ministarstva pravde, Odvjetničke komore Federacije BiH, Notarske komore Federacije BiH, Vrhovnog suda Federacije BiH, Općinskog suda u Sarajevu i akademske zajednice.

Predstavnici Federalnog ministarstva pravde održali su i sastanak sa Kubat Jasminkom, sucem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine koja je dostavila prijedloge pojedinih zakonskih odredbi kao što su služba notara, kriterij za izbor, rješenje o izboru notara, polaganje svečane izjave i povelja o imenovanju, razrješenje notara, postupak izbora pomoćnika notara, razrješenje notarskog pomoćnika, izuzeće notara, osiguranje od odgovornosti, nalog suda ili drugog nadležnog organa i ovršna isprava, koje su djelomično prihvaćene a članak 75. zakona, odnosno ovršna isprava, jasnije definirana.

Zaključci sa održanih sastanaka, prijedlozi i komentari koji su dostavljeni dodatno su razmatrani na održanoj usmenoj javnoj raspravi što je rezultiralo potrebom i održavanjem dodatnih sastanaka sa imenovanim predstavnicima ispred Notarske komore Federacije BiH na kojim su sudjelovali notar Emir Šudžuka, notar Tomo Šimić

i notar Bojan Marković a sve kako bi zakonske odredbe unaprijedili te se određeni stavovi dodatno usuglasili kao i sporna pitanja radi stvaranja što kvalitetnijeg zakonskog rješenja.

IV. USKLAĐENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Prilikom izrade navedenog zakona, Federalno ministarstvo pravde je imalo u vidu Uredbu o Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/20 i 76/20) i Uredbu o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH s pravnom stečevinom Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 98/16) i u tom smislu je izvršilo analizu europske pravne stečevine. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize, zaključeno je da ne postoje primarni niti sekundarni izvori europskog prava koji reguliraju predmetnu materiju, već se ostavlja sloboda svakoj od država članica da sukladno unutarnjem uređenju suvereno izvrši prijenos javnih ovlasti u opsegu i na način koji joj najviše odgovara. Također, donosi se novi zakonski okvir kojim se vrši i implementacija presuda Ustavnog suda Federacije BiH. Imajući u vidu naprijed navedeno, obrađivač navedenog zakona nije u mogućnosti dostaviti tablicu usklađenosti.

V. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Ovaj zakon čini 13 poglavlja kojima se definira i uređuje notarska služba u Federaciji Bosni i Hercegovine, organizacija notarske službe, prava i dužnosti notara, nadležnosti notara, notarska obrada isprava, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija i notarske ovjere i notarske potvrde, pravila postupka o načinu poslovanja notara, postupak potvrđivanja privatne isprave – solemnizacija, poslovne knjige notara i čuvanje isprava i spisa, disciplinska odgovornost notara, nagrada za rad i nadoknada troškova, notarski ispit, Notarska komora, stručno usavršavanje, nadzor kao i druga pitanja bitna za obavljanje notarske službe.

U I. poglavlju uređene su temeljne odredbe predmeta zakona, službe notara i obavljanje službe notara, dokazna snaga notarskih isprava i strane notarske isprave.

Članak 2. Zakona propisuje da je služba notara javna služba koju obavljaju notari kao samostalni i neovisni nositelji službe. Notar vrši poslove notarske obrade, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, notarske ovjere i notarske potvrde. Notar je dužan odgovarajućim mjerama osigurati neovisno i nepristrano obavljanje notarske službe, pridržavajući se zabrane sudjelovanja u pravnim poslovima koji nisu u skladu s ovim zakonom. Notar je dužan svojim ponašanjem, u službi i izvan nje, pokazivati da je dostojan poštovanja i povjerenja koje uživa služba notara i izbjegavati svako ponašanje koje proizvodi utisak kršenja Ustava Bosne i Hercegovine, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i ustava kantona kao i obveza koje su mu zakonima propisane. Notar je dužan poštivati etički kodeks i pridržavati se načela neovisnosti i nepristranosti. Notaru nije dopuštena reklama.

Članak 3. Zakona propisuje da notar obavlja službu notara profesionalno i isključivo kao zanimanje za vrijeme obavljanja službe, sukladno ovom zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga zakona. Status notara stječe se i prestaje pod uvjetima i na način određen ovim zakonom.

Članak 4. Zakona propisuje da su notarske isprave: isprave nastale notarskom obradom, notarski potvrđene privatne isprave – solemnizirane isprave i notarske potvrde. Nadalje je propisano da je notar ovlašten vršiti i notarske ovjere. Privatna isprava na kojoj su ovjereni potpisi od strane notara nema snagu javne isprave, ali je podobna za pravni promet i upis u javne registre. Samo isprave iz st. (1) i (2) ovoga članka su podobne za upis u javne registre. Isprave iz stavka (1) ovoga članka su javne isprave i važe kod svih organa vlasti, pravnih osoba i drugih institucija koji u postupku provedbe tih isprava nisu ovlašteni ispitivati činjenice i dokaze na temelju kojih je sačinjena isprava. Notarski obrađene isprave koje je notar sačinio u granicama svojih ovlaštenja i u propisanoj formi i notarski potvrđene privatne isprave - solemnizirane imaju punu dokaznu snagu javne isprave o izjavama datim pred notarom. Dopušteno je u sudskom postupku dokazivati da je izjava netočno notarski obrađena, odnosno da su posvjedočene činjenice netočne. Strane notarske isprave imaju, uz uvjet uzajamnosti, ista pravna dejstva kao i notarske isprave izdate po ovom zakonu. Strane notarske isprave ne mogu u Federaciji imati pravna dejstva koja nemaju po zakonu koji je za njihovo izdavanje bio mjerodavan u inostranstvu.

U II. poglavlju uređena je organizacija notarske službe i prava i dužnosti notara, zatim sjedište notara, broj i ograničenje za imenovanje notara, notarski dani, uvjeti za obavljanje službe notara, javni natječaj, povjerenstvo za izbor notara, sukob interesa, kriterij za izbor, zastupljenost notara, rješenje o izboru, razrješenje o izboru, prestanak službe, vršitelj dužnosti, zamjenik notara, postupak postavljenja zamjenika, prava i dužnosti zamjenika, pomoćnik notara, uvjeti za imenovanje pomoćnika, natječaj i postupak izbora pomoćnika notara, poslovi koje obavlja pomoćnik notara, razrješenje pomoćnika i plaća pomoćnika, stručni suradnici, notarski pripravnici, administrativni radnici, prava i obveze zaposlenih u uredu notara, mjesto obavljanja službe notara, radno vrijeme, postupak odbijanja obavljanja službene radnje, obveza čuvanja službene tajne, odgovornost za štetu, osiguranje od odgovornosti, pečat notara i službeni potpis notara.

Članak 6. Zakona propisuje da na prijedlog kantonalnog ministra nadležnog za poslove pravosuđa i uprave, uz prethodno obavljene konzultacije s Notarskom komorom Federacije Bosne i Hercegovine, vlada kantona određuje broj potrebnih notara za područje kantona, kao i njihovo službeno sjedište, također se propisuje što je službeno sjedište notara, da se u svakom službenom sjedištu imenuje najmanje jedan notar.

Nadalje, propisuju se kriteriji na temelju kojih se utvrđuje potreban broj notara u određenom službenom sjedištu: broj stanovnika, intenzitet privrednog poslovanja, kao i godišnji broj poslova koje notari obavljaju na tom području. Zatim, da je kantonalno ministarstvo dužno svake četiri godine preispitati broj notara na određenom službenom području prema utvrđenim kriterijima i ako postoji potreba, predložiti vladi kantona promjenu broja notara na određenom području o čemu je kantonalno ministarstvo dužno obavijestiti Federalno ministarstvo, koje će opet, ukoliko kantonalno ministarstvo ne postupi tako, na temelju utvrđenih kriterija predložiti vladi kantona povećanje broja notara na određenom području. Vlada kantona je dužna u roku od 30 dana razmotriti prijedlog i o svojoj odluci obavijestiti Federalno ministarstvo. U slučaju da u istom službenom sjedištu, za notara bude imenovana osoba koja je bračni ili izvanbračni partner, predak ili potomak notara koji aktivno vrši službu u tom istom službenom sjedištu, u prijelaznom periodu koji ne može biti dulji od 12 mjeseci,

jedan od notara koji su u srodstvu dužan je podnijeti zahtjev za razrješenje, a ukoliko to ne učine, notaru koji je kasnije imenovan služba prestaje po sili zakona po isteku tog roka.

Prethodna odredba iz važećeg Zakona o notarima kojom je bio propisan broj notara proglašena je neustavnom u smislu određivanja potrebnog broja notara na određenom području i formulacijom ovoga članka osigurava se da vlada kantona prema propisanim kriterijima, a u suradnji s Notarskom komorom i federalnim ministrom pravde, odredi broj notara na području određenog kantona, a koji broj u konačnici može biti izmijenjen sukladno potrebama područja. Kao važna novina u odnosu na važeći zakon jeste utvrđivanje obveze kantonalnom ministarstvu da nakon određenog razdoblja vrši preispitivanje broja notara, što je bitno zbog dosadašnjih iskustava prema kojima u pojedinim kantonima nije čak ni bilo izbora novih notara, a potrebe građana su ukazivale da je nužno povećati i broj koji je utvrđen odlukom vlade.

Također, važna novina jest odredba kojom se propisuje da u slučaju da u istom službenom sjedištu, za notara bude imenovana osoba koja je bračni ili izvanbračni partner, predak ili potomak notara koji aktivno vrši službu u tom istom službenom sjedištu, u prijelaznom periodu koji ne može biti dulji od 12 mjeseci, jedan od notara koji su u srodstvu dužan je podnijeti zahtjev za razrješenje, a ukoliko to ne učine, notaru koji je kasnije imenovan služba prestaje po sili zakona po isteku tog roka.

Članak 8. Zakona propisuje uvjete tko može biti imenovan za notara te je novina da za notara ne može biti imenovan tko je osuđen zbog počinjenja kaznenog djela izuzev kaznenih djela protiv sigurnosti javnog prometa koja su počinjena iz nehaja.

Članak 9. Zakona propisuje javni natječaj za izbor notara, odnosno definira nadležnost kantonalnog ministarstva i rokove provođenja javnog natječaja.

Članak 10. Zakona propisuje da provođenje postupka za izbor notara provodi povjerenstvo koje rješenjem imenuje ministar kantonalnog ministarstva koje se sastoji od tri člana, jednog člana predlaže federalni ministar pravde, jednog člana Notarska komora koji nema službeno sjedište za koje se vrši izbor i jednoga člana predlaže nadležni kantonalni ministar.

Članak 14. Zakona propisuje da ukoliko kandidati imaju isti uspjeh postignut na notarskom ispitu prilikom izbora notara vodit će se računa o nacionalnoj zastupljenosti već imenovanih notara iz reda konstitutivnih naroda i Ostalih u službenom sjedištu gdje se vrši izbor notara.

Članak 17. Zakona propisuje razrješenje notara i uvjete kada kantonalno ministarstvo donosi rješenje, rokove, pravo na žalbu i pokretanje upravnog spora.

Članak 18. Zakona propisuje prestanak službe notara, uvjete i kada kantonalno ministarstvo donosi rješenje, rokove, pravo na žalbu i pokretanje upravnog spora.

Članak 20. Zakona propisuje kada se može imenovati vršitelj dužnosti, na koji način i druge obveze vršitelja dužnosti notara.

Članak 23. Zakona propisuje da za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar, notarski pomoćnik sa položenim notarskim ispitom ili osoba sa liste kantonalnog ministarstva, dok je člankom 26. propisano da notar može imati pomoćnika, dok članak 32. propisuje da notarski pomoćnik može potpisivati zabilježbe o ovjeri potpisa, zabilježbe o ovjeri rukopisa i prijepisa, sa napomenom da potvrdu o ovjeri potpisuje za notara kod kojega radi ali ne smije osobno potpisivati isprave nastale notarskom obradom, notarski potvrđene privatne isprave – solemnizirane isprave i notarske potvrde.

Članak 35. Zakona propisuje poziciju stručnog suradnika i da isti može potpisivati zabilježbe o ovjeri potpisa, zabilježbe o ovjeri rukopisa i prijepisa, sa napomenom da potvrdu o ovjeri potpisuje za notara kod kojega radi.

U III. poglavlju uređene su nadležnosti notara, poslovi notara, notarska obrada isprave, ovjera i potvrda i nalog suda ili drugog nadležnog organa.

Članak 52. Zakona propisuje da je notar nadležan vršiti notarsku obradu isprava, vršiti notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, vršiti i izdavati notarske potvrde, ovjere potpisa - rukoznaka, prijepisa i rukopisa kao i druge poslove koji su mu zakonom dopušteni.

U IV. poglavlju uređeni su pravni poslovi za koje je obvezna notarska obrada isprava i notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, zatim notarsko potvrđivanje privatne isprave - solemnizacija i ovjera potpisa na privatnoj ispravi, ovlasti notara i upisi u javne evidencije.

Članak 56. Zakona propisuje pravne poslove koji za svoju pravnu valjanost zahtijevaju notarsku obradu isprava, a odnose se na raspolaganje imovinom osoba kojima je poslovna sposobnost ograničena u skladu sa zakonom kojim je regulirano obiteljsko pravo u Federaciji, te pravne poslove iz čl. 72, 73. i 74. ovoga zakona u kojima sudjeluje gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je pismena, gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je nepismena i stranka koja ne poznaje jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Ukoliko navedeni pravni poslovi nisu sačinjeni u formi notarski obrađene isprave, isti su ništavi i ne proizvode pravna dejstva. Također, ostavljena je mogućnost da stranke imaju pravo zahtijevati notarsku obradu isprava i za druge pravne poslove, koji nisu navedeni u stavku (1) ovoga članka.

Članak 57. Zakona propisuje novi institut notarsko potvrđivanje privatne isprave - solemnizaciju i ovjeru potpisa na privatnoj ispravi za koje više nije obvezna notarska obrada odnosno da za sve pravne poslove koji zahtijevaju upis u javne registre, izuzev poslova iz članka 56. ovoga zakona, stranka može zahtijevati od notara i potvrđivanje privatne isprave - solemnizaciju ili ovjeru potpisa na privatnoj ispravi. Nadalje, da potvrđivanje privatne isprave – solemnizaciju može sačiniti bilo koja poslovno sposobna osoba, dok je nužno da je privatna isprava na kojoj notar ovjerava potpis sačinjena od strane odvjetnika ili odvjetničkog društva koji je na privatnu ispravu stavio svoj službeni pečat na svaku stranicu, potpis i djelovodni broj kao i da takvu ispravu može sačiniti i stranka koja sudjeluje u pravnom poslu u svoje ime ili u ime bračnog, odnosno izvanbračnog partnera ili srodnika po krvi u pravoj liniji do drugog stupnja uz uvjet da ima položen pravosudni ispit, a dokaze o ispunjavanju uvjeta srodstvu i položenom pravosudnom ispitu, stranka je dužna predočiti notaru.

Dakle, imajući u vidu da je članak 73. Zakona o notarima proglašen neustavnim s obrazloženjem da je ista diskriminatorna u kontekstu da obradu akata iz pravnih poslova sadržanih u ovoj odredbi mogu vršiti samo notari, a ne i same stranke kao i druge osobe iz pravne struke, ova odredba je sužena u kontekstu nadležnosti notara za obveznu obradu akata u pojedinim pravnim poslovima, na način da se propisuje obvezno obraćanje notarima samo u slučaju kada se radi o raspolaganju imovinom osoba kojima je poslovna sposobnost ograničena u skladu sa zakonom kojim je regulirano obiteljsko pravo u Federaciji i kada imamo pravne poslove iz čl. 72, 73. i 74. ovoga zakona u kojima sudjeluje gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je pismena, gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je nepismena i stranka koja ne poznaje jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Dakle, obveznoj notarskoj obradi podliježu samo pravni poslovi u kojima se zahtijeva visok stupanj pravne sigurnosti i zaštite prava građana jer se radi o ranjivim kategorijama (osoba kojima je poslovna sposobnost ograničena, nepismena stranka, kao i gluha, nijema, slijepa ili gluhonijema stranka te stranka koja ne zna jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini) kada notar kao nositelj javnih ovlasti u preliminarnoj proceduri zaključivanja ovih poslova sačinjava javnu ispravu.

Također, stranke mogu zahtijevati notarsku obradu isprava u bilo kojem slučaju, ali minimum pravne sigurnosti koji zakon propisuje odnosi se na prethodno navedene pravne poslove.

Ostali pravni poslovi na zahtjev stranke podliježu postupku potvrđivanja privatne isprave, to jest postupku „solemnizacije“, koju trebaju vršiti notari sukladno predloženim odredbama članka 57. Postupkom solemnizacije osigurava se minimum pravne sigurnosti obzirom da pravni posao koji se zaključuje u obliku privatne isprave solemnizacijom dobiva formu javne isprave, jer notar kao nositelj javnih ovlasti provjerava sve formalne i materijalne pretpostavke za punovažnost tog pravnog posla, a privatna isprava putem koje se pravni posao realizira dobiva snagu javne isprave.

Dakle, u kontekstu provođenja Presude Ustavnog suda Federacije BiH, strankama koje zaključuju navedene pravne poslove ili su sudionici istih, ostavljena je mogućnost da samostalno sačine ispravu ili da sačinjavanje iste povjere nekoj drugoj osobi sukladno članku 57. st. (5) i (6). Ovakvim zakonskim rješenjem ostavljena je mogućnost izbora za stranke iz čega proizlazi da notar ne zadržava ekskluzivno pravo kada su u pitanju navedeni pravni poslovi. Naime, uloga notara u predmetnim poslovima je jasno definirana i ne predstavlja ograničavajući faktor u slobodnom izboru građana.

U kontekstu značaja da predmetni pravni poslovi budu svrstani u razinu za koju se zahtijeva poseban mehanizam provjere, treba naglasiti da je taj mehanizam rezultat potrebe olakšanja rada pravosuđnim tijelima, gdje se kroz sustav preventivnog pravosuđa osigurava ušteda vremena i materijalnih sredstava. Proces solemnizacije u financijskom smislu će biti povoljniji za stranke.

U V. poglavlju uređena su pravila postupka o načinu poslovanja notara, sadržaj izvornika notarski obrađene isprave, način pisanja izvornika, potpis i pečat, izmjene i dopune i ispravke greške, precrtavanje riječi, postupak notarske obrade isprave,

obveza upozoravanja i pouke, utvrđivanje identiteta, pozivanje svjedoka, svojstvo svjedoka, osobe koje ne mogu biti svjedoci, prisutnost svjedoka, postupak kada je stranka gluha, nijema ili gluhonijema a pismena, postupak kada je stranka gluha, nijema, slijepa ili gluhonijema a nepismena, tumač, ovršna isprava i pobijanje izvršenja.

U VI. poglavlju uređen je postupak potvrđivanja privatne isprave – solemnizacije, klauzula o solemnizaciji, sadržina klauzule o solemnizaciji, stavljanje klauzule o solemnizaciji, potvrđivanje privatne isprave – solemnizacije, ispitivanje uvjeta za poduzimanje pravnog posla, potvrde i ovjere, ovjere prijepisa, ovjera izvoda iz trgovačkih ili poslovnih knjiga, ovjere potpisa, potvrda o vremenu predočavanja pismena, potvrda o životu neke osobe, potvrda o ovlaštenju za zastupanje, potvrde o drugim činjenicama iz registra, potvrđivanje zaključka organa pravne osobe, potvrda drugih činjenica, postupak sačinjavanja, potvrđivanja privatne isprave – solemniziranja isprave i izdavanje notarskih isprava, propisi o sudskom postupku, čuvanje i izdavanje izvornika isprave, otpravak izvornika, izdavanje otpravka izvornika, otpravak izvornika u svrhu ovrhe, sadržina otpravka izvornika u svrhu ovrhe, prijepisi izvornika, otpravak ili prijepis izvornika izjave posljednje volje, elektronski pravni promet i elektronski dokumenti, postupak pravne zaštite, čuvanje i predaja isprava, čuvanje gotovoga novca i vrijednosnih papira, odvojeno čuvanje i predaja novca i vrijednosnih papira i obveza vraćanja preuzete vrijednosti.

Članak 75. propisuje da je notarski obrađena isprava ovršna isprava ako je u njoj utvrđena određena obveza na činidbu o kojoj se stranke mogu nagoditi i ako sadrži izjavu dužnika o tome da se na osnovu te isprave može radi ostvarenja dužne činidbe, nakon dospjelosti obveze, neposredno provesti prinudna ovrha. Nadalje notarski potvrđena privatna isprava – solemnizirana isprava je ovršna isprava ako je sačinjena od strane odvjetnika ili odvjetničkog društva koji je na privatnu ispravu stavio svoj službeni pečat, potpis i djelovodni broj ili koja je sačinjena od osobe koja je stranka u pravnom poslu ili srodnik te stranke po krvi u pravoj liniji do drugog stupnja odnosno njen bračni ili izvanbračni partner, a ima položen pravosudni ispit, o čemu je dužna dostaviti dokaze, i ukoliko je u njoj utvrđena određena obveza na činidbu o kojoj se stranke mogu nagoditi i ako sadrži izjavu dužnika o tome da se na temelju te isprave može radi ostvarenja dužne činidbe, nakon dospjelosti obveze, neposredno provesti prinudna ovrha.

Člankom 77. Zakona uvodi se novi institut „Postupak potvrđivanja privatne isprave – solemnizacija“ i propisuje se način na koji se vrši postupak, odnosno stavljanje klauzule o solemnizaciji, koja je uvjet da bi isprava imala snagu javne isprave. Klauzulom o solemnizaciji notar potvrđuje da je strankama ili ovlaštenom punomoćniku stranaka pročitana isprava, da su one izjavile da ta isprava u svemu i potpuno odgovara njihovoj volji i da su je svojeručno potpisale.

Člankom 78. propisuje se sadržaj klauzule o solemnizaciji, a člankom 79. sastavljanje klauzule o solemnizaciji.

Člankom 80. propisuje se potvrđivanje privatne isprave – solemnizacije, te razlozi zbog kojih notar neće potvrditi ispravu, odnosno da ista neće biti potvrđena u kojoj su pojedina mjesta ispravljena, preinačena, brisana, precrtana, umetnuta ili dodana, odnosno koja je pocijepana, oštećena ili sumnjiva po svom vanjskom obliku.

U članku 81. propisuje se obvezno ispitivanje uvjeta za poduzimanje pravnog posla, kada notar ispituje imaju li stranke pravnu i poslovnu sposobnost koja se traži za poduzimanje tog posla i da li su ovlaštene da poduzmu pravni posao, te ukoliko utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti, notar će službenom zabilježkom odbiti potvrđivanje privatne isprave - solemnizaciju, o čemu će se voditi službena evidencija.

Člankom 101. Zakona uvodi se nova mogućnost suvremenog i bržeg načina u odnosu na važeći zakon, kojom se propisuje elektronski pravni promet i elektronski dokumenti, na način da notarske potvrde i ovjere u smislu članka 82. ovoga zakona, prijepisi notarskih isprava, zahtjevi (prijave), ostale izjave kao i dokazi o drugim preduvjetima za upis u javne registre mogu se sačinjavati kao elektronski dokumenti sukladno Zakonu o elektronskom dokumentu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 55/13), kao i zakonu kojim se uređuje elektronski potpis. Također, Notarska komora će uz suglasnost federalnog ministra donijeti podzakonski akt kojim će bliže regulirati daljnje uvjete, način, kao i druga pitanja od značaja za elektronsku komunikaciju notara s javnim registrima.

U VII. poglavlju definirane su odredbe koje se odnose na poslovne knjige notara i čuvanje isprava i spisa, obveza čuvanja, obveza predaje kao i predaja i čuvanje arhive u slučaju smrti notara.

Člankom 107. Zakona propisano je koje poslovne knjige vodi notar a u koje spadaju opći poslovni upisnik u koji se upisuju svi notarski izvornici, potvrde privatnih isprava - solemnizacija, notarske potvrde i notarske ovjere, imenik osoba koje su pred notarom predale neko raspolaganje za slučaj smrti s oznakom broja spisa, depozitnu knjigu o preuzetom i izdanom tuđem novcu, vrijednosnim papirima i dragocjenostima, u koju se, pored točne oznake preuzetog depozita treba unijeti ime i adresa deponenta te onoga kome se predmet treba predati, upisnik poslova koje je sud ili neki drugi organ vlasti povjerio notar, sa abecednim imenikom, zajednički abecedni imenik stranaka za njegove upisnike, te za depozitnu knjigu. Forma, sadržaj, obrasci i način vođenja poslovnih knjiga iz stavka (1) ovoga članka propisuju se uputstvom o vođenju poslovnih knjiga i načinu formiranja i arhiviranja spisa koje donosi Notarska komora.

U VIII. poglavlju definirana je disciplinska odgovornost notara, povrede službene dužnosti, disciplinske kazne, disciplinski postupak, izvršenje disciplinskih kazni, pravne posljedice, privremeno udaljenje notara iz službe, posljedice privremenog udaljavanja iz službe, zastarjelost, apsolutna zastarjelost, izvršenje disciplinske kazne, evidencija o izrečenim disciplinskim kaznama, propis za sprovođenje disciplinskog postupka i disciplinska odgovornost osoba zaposlenih kod notara.

Člankom 111. Zakona propisano je da notar disciplinski odgovara za povrede službene dužnosti utvrđene ovim zakonom, da odgovornost za kazneno djelo i prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost notara, ako vrsta povrede predstavlja i povredu službene dužnosti notara.

Člankom 112. Zakona propisane su povrede službenih dužnosti notara. Ova odredba je znatno proširena novim oblicima povreda službene dužnosti koje su u praksi nastale, ali zakonski nisu bile propisane. Također, povrede su podijeljene na lakše i teže povrede.

Člankom 113. Zakona propisane su disciplinske kazne za povrede službenih dužnosti. Naime, u odnosu na važeći zakonski tekst, povrede službenih dužnosti su podijeljene na lakše i teže, pa su i sankcije za takve povrede izmijenjene i propisuju se srazmjerno težini povrede. Novina jeste i da se javna opomena kao oblik lakše kazne, objavljuje na naslovnoj internet stranici Notarske komore.

Člankom 114. propisan je disciplinski postupak. Ova odredba je u potpunosti izmijenjena iz razloga što je u dosadašnjoj praksi dala veoma loše efekte. U većini slučajeva nadležni kantonalni organa za upravu i kada imaju saznanja o određenim povredama službenih dužnosti notara nisu pokretali disciplinske postupke iz različitih razloga, a postupci koji su pokretani i vođeni od strane Notarske komore, također su bili neefektivni. Iz navedenog razloga predloženo je da zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka podnosi disciplinski tužitelj, kao stručna osoba kojoj je to obveza, a ne neodređena osoba iz kantonalnog organa za upravu. Naime, disciplinskog tužitelja imenuje federalni ministar pravde iz reda državnih službenika Federalnog ministarstva ili kantonalnog organa za upravu koji ima položen pravosudni ispit. Precizirana je struktura zahtjeva, a zatim je predloženo da sastav disciplinskog povjerenstva kojeg imenuje Notarska komora bude drukčiji jer najmanje jedan član i jedan zamjenik člana moraju biti iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe. Također, po žalbama na rješenja prvostupanjskog disciplinskog povjerenstva odlučuje Federalno ministarstvo pravde čime se osigurava dvostupanjsko postupanje izvan Notarske komore, a ne u okviru Komore kako je to trenutno propisano. Po prijemu žalbe, federalni ministar pravde imenuje drugostupanjsko disciplinsko povjerenstvo u sastavu od tri člana, pri čemu je jedan član državni službenik Federalnog ministarstva s položenim pravosudnim ispitom, jedan član notar kojeg predlaže Upravni odbor Notarske komore i jedan član iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe i Federalnog ministarstva. Disciplinski tužitelj i članovi povjerenstva imenuju se posebno za svaki postupak, radi osiguranja neovisnosti i nepristranosti u radu. Nadalje, postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti, evidentiranje, izvršenje i brisanje disciplinskih kazni, kao i naknadu za rad disciplinskog tužitelja i disciplinskog povjerenstva propisuje federalni ministar podzakonskim aktom

Člankom 115. Zakona propisuje se način izvršenja disciplinskih kazni. Ovim člankom propisana je obveza Notarske komore da obavijesti Federalno pravobraniteljstvo ukoliko notar ne izvrši konačno rješenje o izricanju novčane kazne, koja je sada prihod proračuna Federacije. Razlog za ovakvo rješenje jest činjenica da su u dosadašnjoj praksi postojali mnogi problemi vezani za izvršenje kazne, a obzirom da je notar nositelj javnih ovlasti jasno je da iznos novčane kazne treba biti prihod proračuna F BiH.

Člankom 117. Zakona propisuje se privremeno udaljenje notara iz službe. Ovom odredbom jasno se propisuju obligatorni i diskrecijski razlozi za udaljenje notara iz službe na određeni period, a zatim i nadležno tijelo za donošenje rješenja.

Člankom 118. Zakona propisuju se posljedice privremenog udaljavanja notara iz službe kao i obveza donositelja rješenja da rješenjem o udaljenju iz službe po osnovu članka 117. ovoga zakona, mora se odlučiti o čuvanju spisa, poslovnih knjiga, pečata i štambilja za vrijeme dok traje privremeno udaljenje iz službe.

Člankom 119. Zakona propisuje se zastarjelost na način da pokretanje disciplinskog postupka za lakše povrede službene dužnosti zastarijeva u roku od godinu dana od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je povreda učinjena. Pokretanje disciplinskog postupka za teže povrede službene dužnosti zastarijeva u roku od tri godine od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana kada je povreda učinjena. Dan saznanja u smislu st. (1) i (2) ovoga članka je dan kada je kantonalno ministarstvo ili Federalno ministarstvo saznalo za povredu i učinitelja, neposredno ili na temelju prijave. Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne nastupa kada proteknu dvije godine od dana pravomoćnosti rješenja kojim je disciplinska kazna izrečena.

Člankom 120. Zakona propisuje se apsolutna zastara za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka koja se prekida svakom procesnom radnjom disciplinskog tužitelja i disciplinskih povjerenstava. Svakim prekidom zastarjelost počinje iznova teći, ali bez obzira na prekide, zastarjelost u svakom slučaju nastupa kad protekne dva puta onoliko vremena koliko je zakonom propisana zastara za zastarjelost za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka. Također, definira se i zastarjelost izvršenja disciplinske kazne koja se prekida svakom radnjom koja se poduzima radi izvršenja disciplinske kazne. Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne u svakom slučaju nastupa kada protekne dvostruko vrijeme iz članka 119. stavak (5) ovoga zakona, ali ona ne može nastupiti ako je izvršenje u tijeku.

Člankom 121. Zakona propisano je izvršenje disciplinske kazne na način da se izvršenje disciplinske kazne pismenog ukora provodi objavljivanjem rješenja na internet stranici Notarske komore. Izrečene kazne izvršavaju se u roku od 15 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja. Zatim da o uplati izrečene novčane kazne notar dostavlja dokaz Notarskoj komori i Federalnom ministarstvu u roku od pet dana od dana uplate. Također, kaznu oduzimanje prava na obavljanje službe notara izvršava kantonalni ministar, u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa kojim se uređuje način postupanja sa pečatima, štambiljima, novcem i papirima i postupku izdavanja otpravaka, odnosno prijepisa izvornika i drugih izvoda iz notarskih akata u slučaju prestanka vršenja službe notara.

Člankom 122. Zakona propisuje se evidencija o izrečenim disciplinskim kaznama. Federalno ministarstvo i Notarska komora vode evidenciju o pokrenutim disciplinskim postupcima, o izrečenim disciplinskim kaznama i o rješenjima o privremenom udaljenju notara iz službe, broju i datumu disciplinskih rješenja, izvršenju rješenja, prestanku izrečene kazne i o drugim podacima značajnim za evidenciju u svezi sa vođenjem i ishodom disciplinskih postupaka. Konačno rješenje kojim je izrečena disciplinska kazna Notarska komora trajno čuva u personalnom dosijeu notara protiv koga je izrečena. Disciplinska kazna pismeni ukor briše se iz Imenika notara po isteku jedne godine, a novčana kazna po isteku tri godine od dana izvršenja rješenja.

U IX. poglavlju propisana su pitanja nagrade za rad i nadoknada troškova notara, dospelost nagrade i nadoknade troškova i solidarna odgovornost.

Člankom 125. Zakona propisano je da Tarifu o nagradama i naknadama notara donosi federalni ministar pravde. Nadalje, u postupku donošenja Tarife, federalni ministar će zatražiti mišljenje Notarske komore, a ukoliko Notarska komora ne dostavi navedeno

mišljenje u roku od 30 dana smatrat će se da je dato pozitivno mišljenje. Također, Notarska komora može inicirati izmjene i dopune Tarife.

Ovom odredbom više ne postoji obveza dostavljanja prijedloga Tarife od strane Notarske komore, a što je imalo ograničavajući karakter u odnosu na nadležno ministarstvo.

Notarska služba je javna služba i donošenje Tarife treba da bude u isključivoj nadležnosti organa javne vlasti.

U X. poglavlju sadržane su odredbe koje se odnose na notarski ispit, uvjeti za polaganje notarskog ispita, naknada za polaganje notarskog ispita koja se utvrđuje odlukom federalnog ministra, forma notarskog ispita, povjerenstva za polaganje notarskog ispita, plan i termin polaganja, obavještenja, postupak na pismenom dijelu, ocjenjivanje pismenih i usmenih uspjeha na ispitu i zaključna ocjena, zapisnik ispita, uvjerenje, evidencija o ispitima, pripremni seminar, pravilnik i program polaganja.

Također, propisani su uvjeti za polaganje notarskog ispita, odnosno da ispit može polagati osoba koja nakon položenog pravosudnog ispita ima radno iskustvo u struci od najmanje tri godine, kao i ocjenjivanje pismenih radnji i uspjeha na usmenom dijelu ispita te zaključna ocjena, u skladu sa Presudom Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj U-15/10 od 02.12.2015. godine kojom je utvrđeno da članak 6. stavak (1), u dijelu koji glasi: "kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka 2. ovoga članka" i stavak (2) istoga članka, Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

U XI. poglavlju definirane su odredbe koje se odnose na Notarsku komoru, zadaci i organizacija Notarske komore, mandat organa, troškovi upisa u imenik, financiranje Notarske komore, ovlasti Notarske komore, Notarska akademija, pravni lijek protiv odluka Notarske komore i izvješće o radu.

U XII. poglavlju definirane su odredbe koje se odnose na nadzor, način obavljanja nadzora i nadzor nad radom Notarske komore.

Člankom 150. Zakona propisuje se da nadzor nad provođenjem zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona kao i da nadzor nad radom notara vrši Federalno ministarstvo pravde putem ovlaštenih državnih službenika – inspektora koji imaju posebna ovlaštenja i odgovornosti u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05), da nadzor nad radom notara može biti redovan i izvanredan po prijavi, odnosno ukoliko je redovan isti se obavlja uz prethodnu najavu od 3 dana a ukoliko je izvanredan po prijavi isti se vrši bez najave kao i obvezu vršenja nadzora rada notara najmanje jednom u tri godine i obvezu Notarske komore da do 31. ožujka svake godine podnese izvješće Federalnom ministarstvu pravde o radu Notarske komore za prethodnu godinu, koje sadrži opću ocjenu o radu notara, podatke o organiziranim seminarima, okončanim ili započetim disciplinskim postupcima protiv notara te druge podatke koji su od značaja za rad Notarske komore.

U XIII. poglavlju su prijelazne i završne odredbe, obveze Federalnog ministarstva u prijelaznom periodu, obveze Notarske komore u prijelaznom periodu, obveze vlada kantona, usuglašavanje statuta i drugih propisa, kontinuitet u radu, postupak do donošenja podzakonskih akata, radno pravni status pomoćnika notara, zaključenje knjiga ovjera, prestanak važenja Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) i stupanje na snagu ovoga zakona.

VI. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.